

Amerika, Avstrija in Nemčija

Pred vojsko?

Od vsega početka je bilo jasno, da so Severoameriške države s svojim predsednikom Wilsonom — proti nam in za četverporsporazum. Kjer so le mogle, so nam mefale polena pod noge. Sedaj nam pretijo z vojsko, ako bi mi in Nemčija brez svarila napadli oborožene sovražne trgovske ladje. Wilson zahteva, da se moraj najprej svariti, in le če se na svarilo ne ustavijo, ampak začnejo streljati ali pa hočejo uteti, se jih sme potopiti. Wilson ve, da je njegova zahteva za nas nesprejemljiva, kajti sicer bi bile naše ladje izpostavljene vedno prvemu napadom oboroženih sovražnih trgovskih ladij. K sreči se še v gosposki zbornici obotavljajo, da bi pritrdili Wilsonovi zahtevi, in za to še ni prišlo do skrajnosti. V zbornici hočejo, da bi Wilson posvaril Amerikance, naj se ne vozijo z oboroženimi trgovskimi ladjami. Stališče zbornice je zelo važno. Po severnoameriški ustavi namreč ne sme vojske napovedati predsednik, ampak obe zbornici.

Wilsonu očitajo, šla so si on, njegovi prijatelji, in njegov tast veliko zaslužili v sedanji vojski. Anglija, Francija in Rusija so si dali delati v Ameriki orožje, strelivo in ladje, kar je pravzaprav proti našemu nepristranstvu. Sedaj pa, ko so zaslužki dovolj veliki, menda Anglija zahteva, da se Amerika udeleži tudi vojske. Ali bosta zbornici dovolj močni, da se ustavita moralnemu namenu združenih kapitalistov?

Če tudi izbruhne še vojska z Ameriko, se položaj na bojiščih ne bo veliko spremenil. Vojaštva Amerika nima, pač pa vojne ladje, kojih moštvo pa za vojsko ni zelo izobraženo. A na naši strani bodo potem podmorski čolni lahko neovirano delovali na morju, kar bo posebno za trgovsko mornarico naših sovražnikov strašno orožje.

Hude obtožbe proti Wilsonu.

Iz Novega Jorka se dne 6. marca poroča:

Družba ameriških prijateljev za mir je vložila v obliki prošnje obtožbo zoper predsednika Wilsona, v kateri pravi, da išče Wilson namenoma spora z Nemčijo in Avstrijo, kljub temu, da nakupita obe državi v Ameriki vsako leto blaga za več kakor 800 milijonov dolarjev (1 dolar = 5 K avstrijske veljave). V dotični obtožbi je dokazano s številkami in podatki, da delata Wilsonov prijatelj, polkovnik House, ki je že več let zastopnik angleške finančne skupine, in Wilsonov tast obsežne in zelo dobičkanosne kupčije v Združenih državah Severne Amerike in v Mehiki. Wilson je v Mehiki pri zadnjih nemirih očitavno pospeševal angleško trgovino in angleške interese. Toda tam je opozarjal Amerikance, da naj pazijo, ker se nahajajo na vojnem ozemlju, česar pa sedaj napram Nemčiji ne mara storiti. Ker državni tajnik Bryan ni hotel odobravati Wilsonove politike, je mo-

se jim kdo ušla, si nakopije težko breme greha na dušo in kolikokrat tudi kot kaznen božjo na tem svetu o studne boleznin na telesu. Prijatelj, varuj se takšnih oseb, zaveznice hudičevih! Junaškega Samsona je prekanjena Dalila zvijačno zapeljala, ga oropala njegove moči in ga pahnila v nesrečo. Posnemaj egiptovskega Jožefa, ki je bežal pred zapeljivko. Z njim reci: „Kako bi mogel to hudobijo storiti in grošiti zoper svojega Boga“ (1 Mojz. 39, 9).

Da pa ostaneš čist, bodi trezen, varuj se pijančevanja in popivanja. „Ne opijanite se z vinom, to pelje v nečistost“, svari sv. Pavel (Efež. 5, 18). O koliko jih je omamljenih od alkohola padlo v nečisti greh, koliko nespodobnih besed in kletev je alkohol položil na jezik, koliko nasilnosti in upornosti je izšlo iz možgan, razgretih od alkohola! Temu sovražniku se stanovito ustavlja, kakor se junaško bojuješ zoper sovražnike domovine!

Prijatelj, moli svojega Boga, časti presveto Jezusovo srce, ljubi nebeško mater Marijo, čislaj svojo sveto vero, ohrani čisto srce in bodi trezen! Misli na veliko nalogo, ki jo imaš vršiti, zato pogumno zavrni vse, kar bi Te odvrtačalo od nje.

Ko so se Judje vrnili iz babilonskega pregnanstva in so zopet pozidali Jeruzalem, je njih voditelj Ezdra novo mesto mogočno utrdil. Bil je že skoraj gotov z grajenjem utrd. V zadnjem trenutku so pa še sovražni soseslje poskusili preprečiti obrambno delo. Poslali so Ezdra vabilo, naj pride k njim v ravnino Ono in sklene z njimi zvezo. Hoteli so ga privabiti k sebi in ga zahrbtno umoriti. Ezdra pa jim je dal odgovor, vreden junaka: „Veliko delo izvršujem, ne morem priti!“ (2 Ezdr. 6, 3). Prijatelj, stori tudi Ti tako! Ti stojiš na braniku avstrijske domovine, boriš se za zveličanje svoje duše. Vsaki skušnjavi, ki bi Te odvrtačala od te dvojne vzvišene naloge, reci: „Izvršujem veliko delo, ne morem priti!“

Prijatelj, stoj trdno, Gospoda, svojega Boga, moli, njemu samemu služil!

Dr. Fr. Ks. Lukman.

ral odstopiti in tako lahko sedaj izdeluje ameriška tovarna Schwab (Wilsonov prijatelj) neovirano podmorske čolne za Anglijo. Nadalje se v imenovani obtožbi zatrjuje, da se v Združenih državah Severne Amerike neprestano nabirajo za Anglijo vojaki-prostovoljci, kar bije v obraz zakonodaji Združenih držav Severne Amerike. Sklepno je bilo v dotični obtožbi navedenih še več drugih točk, ki niso nič manj obtežilne za Wilsona, kakor zgoraj označene.

Francosko bojišče.

Pri Verdunu se bitka nadaljuje. Vsega skupaj so Nemci dosedaj pri Verdunu Francozom odvzeli 250 kvadratnih kilometrov ozemlja. Že v zadnji številki smo poročali, da so Nemci od verdunske trdnjave zavzeli utrdbe Douaumont in Haumiomont. Od tega časa so zavzeli še vasi Douaumont, Fresnes in Forges.

Ves svet s pridržano sapo gleda na dogodke pri Verdunu. Ako se Nemcem posreči tukaj prebiti francosko fronto, kjer jo brani najmočnejša francoska trdnjava, potem se bi začela drobiti cela francoska fronta.

Bitka je skrajno vroča in izgube so na obeh straneh velike, kakor je pri takem spopadu samoumevno. Toda številke, ki se po listih navajajo o izgubah, niso uradne, in za to je še treba s sodbo o izgubah, izraženih v številkah, počakati.

Dogodki pred Verdunom.

Dne 1. marca: Na izhodnem bregu reke Moze so žrtvovali Francozi pri utrdbi Douaumont, katero so brezuspešno napadali, izredno mnogo ljudi.

Dne 2. marca: Več dni trajajoč neprestani topovski boj za postojanke pred Verdunom se je nadaljeval. Francozi so s povečano srditostjo obstreljevali nemške postojanke. Nemci so ta dan po krepki artilerijski pripravi na višinah izhodno od Moze zavzeli vasi Douaumont (leži severozahodno od znane utrdbe Douaumont) in so na zahodni in južni strani vasi potisnili svoje postojanke dalje naprej. Ta dan so Nemci ujeli pred Verdunom okrog 1000 Francozov.

Dne 3. marca: Francozi so ta dan topovski ogenj še pomnožili. Napadli so vasi Douaumont in sosedne utrdbe. Prišlo je do krvavega boja moža z možem. Francozi so bili pod velikimi izgubami vrženi nazaj. Izgubili so zopet 1000 ujetnikov.

Dne 4. marca: Francosko topništvo je posebno ljuto obstreljevalo ozemlje pri Douaumontu. A bojev nenote ta dan ni bilo.

Dne 5. marca: Ta dan je potekel mnogo mirnejše kot dosedaj. Vršili so se manjši boji, iz katerih so Nemci privedli 14 častnikov in 934 mož kot ujetnike.

Dne 6. marca: Nemške čete so ta dan svoje klešče krog Verduna zopet zožile. Severozahodno od Verkluna so na zahodni strani Moze zavzeli vasi Forges. Za višine južno od tega kraja se vrši še hud boj. Če bodo Nemci v tej smeri prodri še dalje proti jugu, bo to prodiranje imelo velikanski upliv na razvoj bojev izhodno od Moze.

Dne 7. marca: Nemške čete so dosegle uspeh tudi na jugoizhodni strani Verduna. Dne 7. marca zjutraj so se namreč z naskokom polastile vasi Fresnes, ki leži približno 18 do 20 km južnoizhodno od Verduna v dolini Woewre.

Francoski poveljniki pred Verdunom.

Danski list „Kjöbenhavn“ opisuje obisk, ki ga je imel njegov poročevalec v jeseni preteklega leta pri obeh poveljnikih francoske armade pri Verdunu, pri generalih Humbert in Herr. General Humbert je majhen, suh človek, vitke, inteligentne postave. Podoben je Japoncem, ima ostre, živahne oči, ne govori dosti in je skrajno prijazen in prijeten človek. Bil je pred vojno v Maroku, kjer je imel ponovno priliko, da je pokazal svojo sposobnost. Pri bitki ob reki Marni v jeseni leta 1914, ko so Francozi potisnili Nemce ob reko Aisne nazaj, je bil v središču in je pomagal zabiti klin v nemško fronto. On ni poljuden v smislu kakor drugi generali; on je mož, ki izvršuje svoje dolžnost brez besedičenja.

General Herr spominja nanj v toliko, da je istotako podoben ljudem z daljnega iztoka. Njegova polt je rumena, njegove oči imajo kalen izraz, kakor ga je opažati pri bolnih na jetrih. General Herr je star vojak s popolnoma sivimi lasmi. Tekom razgovora je rekel general med drugim: „Po vojni ne bo nobenih trdnjav. Od Dünkirehna do Švice bomo napravili en sam ogromen strelski jarek z mnogimi in najmodernejšimi strojnimi puškami, topovi in električnimi žičnatimi ovirami. Že sedaj je mogoče iti pod zemljo od Švice do Severnega morja, toda po vojni bomo pomaknili jarek nekoliko dalje proti izhodu.“

Nato se je v navzočnosti obeh generalov razpravljalo o vprašanju, kako dolgo bo trajala še vojna. Dočim mislijo Nemci in Angleži še na dolgo voj-

no, vlada v francoski armadi nasprotno mnenje. Častniki so si bili na jasnem v tem, da ne bodo izvršili Francozi tekom zime nobenega važnejšega napada. Zima je bila veliko pripravljana za spomladansko borbo, ki po njihovem mnenju kljub izkušnjam v Artoisu in Sampanji mora privedi do predora nemških črt. Čez poletje se bodo vršile bitke, kakoršnih svet se ni nikdar videl, in v jeseni bi se potem že lahko začela mirovna pogajanja.

Francoski uspeh v Vogezih.

Francozi so dne 4. marca na izhodni bojni črti v Vogezih pri gozdarski hiši Thiaville po izredno srditem topovskem ognju odvzeli Nemcem strelski jarek, katerega so Nemci dne 28. febr. odvzeli Francozom. Ta postojanka leži izhodno od mesta Badonviller, zahodno od mesta Strassburg, blizu francosko-nemške meje.

Srbi na francosko bojišče.

Iz Aten se poroča, da se je od srbskih čet, ki so zbrane na otoku Krf, poslalo te dni 15.000 mož na francosko bojišče.

Italijansko bojišče.

Nobenhil posebnih dogodkov. Iz govora, ki ga je zadnji ponedeljek, dne 6. marca, imel vojni minister v zbornici, se da sklepati, da imajo Italijani sedaj 1.600.000 mož pod orožjem.

Dogodki v italijanski zbornici.

Dne 1. marca je morala začeti italijanska zbornica zborovati, ne da bi jo Kadorna, kakor do sedaj navadno, spremljal s topovskim gromenjem in morjenjem ob severno-izhodnih mejah. Ministrstvo je odklonilo, da bi dalo izjavo o političnem in vojskinem položaju. To je naredilo slab utis na poslance in nezadovoljnost s sedanjim ministrstvom je splošna, ker se ga smatra za nesposobnega.

V ponedeljek, dne 6. marca, so se dogodili v zbornici viharne prizori. Vojni minister je odgovoril na vprašanje zaradi podpor družinam v poklicanih, ter se ni izražal zelo naklonjeno. Grajal je tudi občinske urade, ki pogosto pristransko postopajo pri podporah. To priliko so takoj spretno uporabili katoliški poslanci in socialisti ter so stavili končni predlog, ki je naperjen proti vladi. Tedaj je vstal ministrski predsednik Salandra ter rotil poslance, naj vendar ne delajo težav in naj glasujejo proti predlogu. Toda poslanci so se večinoma izmuzali iz dvorane in ob koncu zbornice ni bila sklepna. Salandra je pretil, da bo kralju stavil potrebne predloge. Ali bo šel sam, ali bo morala zbornica iti?

Avstrijski podmorski čoln potopil italijansko ladjo.

Rimski list „Agenzia Stefani“ poroča dne 3. t. m. iz Aten, da je angleški parnik „Trievelan“ došel v Pirej in je pripeljal seboj vse moštvo in 4 potnike italijanskega parnika „Giavo“, ki ga je potopil avstrijski podmorski čoln med Kreto in Aleksandrijo. — Ladja „Trievelan“ je rešila ponesrečence na visokem morju.

Sprejem na Doberdolu.

Učenec, (doma iz Ormoških goric), piše z bojnega polja svojemu učitelju:

Kakor sem bržkone zadnjič pisal, je prišla tudi na mene vrsta, da sem se vis-a-vis spogledal s polentarjem. Sprejem je bil čudovit. Ni bilo nikakšnih slavolokov in okrašenih hiš, ampak nasprotno. Hiše vse podrite in namesto slavolokov jame od granat, da smo se kar kotali prek njih. V vasi Doberdob smo malo počivali in takrat sem stopil v razrušeno cerkev, pa žalibog niti notri nisem mogel, ker so pred vrati ležale orgle. Nekaj še jih je bilo na koru. — Ko smo prihajali bliže, so žvižgale zraven velikih granat in šrapnelov tudi krogle iz pušk. Prišli smo srečno v strelski jarek. Potem pa smo streljali, da je bilo groza. V tistem strelskem jarku, kjer sem bil jaz nastanjen, so bile najhujše mine in ročne granate.

Eden mojih tovarišev je nekaj iskal v svojem nahrbtniku in notri mu je priletela ročna granata. A on ni dolgo premišljeval, kaj bi naredil, ampak se hitro odločil ter ga potegnili skupaj in pognal proti polentarju. K sreči ni granata prej eksplodirala, kot takrat, ko je nahrbtnik že po zraku letel. Seveda ga je popolnoma razrgala. Tukaj je bila božja roka poleg, ki ga je obvarovala.

Mi ostanemo zdaj mogoče en mesec ali še dalje v rezervi. Zdaj smo pri Jadranskem morju. V kratkem odidem dalje na jug. Tukaj so marelice v najlepšem cvetu. Prosim tudi, spominjajte se me pri sv. mašah! — Pristrène pozdrave hvaležni Stanko Pokrivač.